

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kcr. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Intő példa.

Tengerentúlról érkezik hozzánk a hír arról az óriási botrányról, mely az amerikai huströszt üzelmének leleplezése nyomán kelt. De azért, hogy a legfontosabb élelmiszeren elkövetett nagyszabású hamisítások színhelye Amerika, még nem következés, hogy mi már beérhessük megbotránkozásunk nyilvánításával; egyébként pedig nyugodtan szemléljük a mi élelmiszerkereskedelmünk gyakori visszaéléseit. Az amerikai élelmiszer-botrány — mert a hussal kapcsolatosan egyéb élelmiszerek hamisítása is kiderült — ellenkezőleg azt bizonyítja, hogy ott végre is erőlyesebben kezdenek az élelmiszerárusítók körmére nézni és minthogy ott a kínos ügy immár a felzudult közvélemény ítélőszéke elé került, nem lehet aziránt kétség, hogy mihamarább olyan törvényhozási és hatósági intézkedések fognak életbelépni, melyek a táplálkozásra szolgáló szerek hamisításának elejét fogják venni. Tekintsük ezt intő példának!

Nálunk az ilyen mozgalomnak még

semmi jelét se látni. Pedig hogy volna rá ok, azt tudjuk és érezzük is; első-sorban a gyomrunkban, majd meg egész testi szervezetünkben. Az egyes élelmiszerek hamisítása nemcsak a nagy városokban, de már a vidéken is elharcpódozott.

Igaz ugyan, hogy nem minden élelmiszerhamisítás kártékony hatású, mert számos olyan hamisítás történik, mely az eredeti, eladásra szánt árunak csak csekélyebb értékű, de nem ártalmas anyagokkal való összekeveréséből származik. De azért nem ritka a hamisításnak az a neme sem, mely az élelmiszerek egészségetrontó vegyi kótyvalékokkal való pótlásával egyenesen testi szervezetünk épsége ellen tör. Ha már magában véve bizonyára büntetendő cselekmény a vagyon ellen elkövetett az a merénylet, hogy drágán jutunk elrontott élelmiszerhez: mennyivel inkább kellene a törvény teljes szigorával eljárni azok ellen, kik nyereszkedési vágytól serkentve nem általnak legdrágább kincsünk — egészségünk rovására folytatni lelketlen üzlemeiket.

Ne feledjük, hogy az egyesek egészsége nem kizárólag a maguk java! Hogy magának az államnak is érdeke, hogy polgárai és azok hozzátartozói ép egészségben munkálkodhassanak és korántse kicsinyeljék azt a hatást, melyet a jó táplálkozás, a megelégedettség ez első, legegységibb feltétele, a lakosságra gyakorol. S ki ne tudná ma már azt, hogy sokkal fontosabb a táplálkozás mineműsége, mint mennyisége? Épp ezért nagyobb figyelmet kell fordítani arra, hogy mindenki, még a legutolsó napszámos is, hamisítatlan élelmiszerhez juthasson, mint arra, hogy napi étkezési adaga mekkora.

Ez a tétel nagyon fontos igazságot rejt magában. Tudjuk ugyanis, hogy a létért való küzdelem ma tulságosan kemény. Az általános drágaság mellett sem bocsátható meg ugyan, de érthető, hogy egyes élelmiszerkereskedők, szorítva az életfentartási ösztönytől és a nagy versenytől, oly áron adnak el sok cikket, amely áron maguk se juthatnak hozzájuk; s így a konkurrencia hevében szinte bele lesznek kergetve a hamisításokba. Eleinte csak azon kezdik

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Tört remények.

I.

Oh hová lett, óh mivé lett
Ifjúságom tündérálma?!...
Kínos jajjal, bús panaszszal
Sír a lelkem, sír utána...

Kerestem a boldogságot
Lelkesedve, ifjú hévvel.
Sovár lelkem fényre vágyott,
S ráborult a sötét éjjel...

Én is vágytam koszorúba
Kötni nyiló, szép virágot,
S fakadozó reményimmet
Elhervasztá a búbánat...

Ez az élet siralomház,
Elhagyatva ülök benne...
Kél ajkamon vágyó fohász:
— Bár csak, bár csak — vége lenne!...

II.

Azt mondjátok: itt a tavasz,
Nincs már többé fagyos tél;
De én érzem: nem lehet az,
Az én szívem mást beszél.

Azt hiszitek: madár dalol
A susogó lomb felett;

Nem madár az: én siratom
Ezt a gyászos életet...

Azt hiszitek: enyhe estén
Játszi szellő kél, susog;
Nem szellő az: keservemről
Beszélnek a sóhajok.

Azt hiszitek: gyenge harmat
Csillog a kis virágon...
— Szemem könnye hullott rája
Almatlan éjszakákon...

Azt mondjátok: elmúlt a tél.
Ne mondjátok, nem lehet;
Nincs számomra már több tavasz,
Nincsen már több kikelet.

A kis utitársnő.

Az orvos meguntá már, hogy minden nap odajárjon betegéhez és a daganaton még semmi javulást nem állapíthatott meg. Egy napon aztán gondolt egyet: Vida ur — így szólt — én azt ajánlom: utazzék fel Pestre. Mért, doktor ur, hát olyan veszedelmes ez a daganat?

Kérem, én nem mondok most semmit. De jobb, ha ma utazik fel, mint holnap.

Vida ur összeszedte a holmiját és az estéli vonattal elutazott. Benn a kupében csak egy urat talált, aki végignyújtózkodva úgy tett, mintha aludt volna. Kézi táskáját föl

akarta helyezni a hálóba, de nagy fájdalmat érezett a nyakán levő daganaton, úgy hogy fölszisszent. Az ur, ki eddig nyugodtan aludt, szolgálatkeszen ugrott fel és kérdé: „Tehetek valamit önért, uram?”

Oh, köszönöm, már minden jól van.

Engedelmet kérek — szólt az idegen — én Wollicai Gyula vagyok. Ne vegye tolakodásnak, ha segíteni akarok.

Köszönöm, uram, igen jól esik szivesége. Vida Alajos a nevem. Igazán nagy bajban vagyok.

Mi az, ha szabad kérdenem? Mert tessék elhinni, annyi betegségen mentem már át, hogy talán tanácsomat is használhatná.

— Wollicai ur, én Pestre megyek, hol nyakdaganatomat kell operáltatnom.

— Nos?

— Nos és ettől vagyok úgy elszontyolodva.

— Mért kérem? Ne tessék félni tőle. Egy kevés izgalom és aztán boldogan érzi, hogy a kellemetlen bajtól megszabadult.

— Az meglehet, de higgye meg, én félek tőle. Meg aztán iszonyu elképzelnem: mily fájdalom, mikor a késsel behatolnak a testembe.

a hamisítást, hogy ártalmatlan anyagokkal pótolják a valódi élelmicikkeket. Később nem riadnak már vissza más hamisításoktól sem. Amerikában is csak a rendkívül kiélezett verseny adta meg az első impulzust a hamisításokra, a melyeket csak később hatványozott a legkimételetlenebb arányokra a gazdagodási vágy, elannyira, hogy végre is elszakadt a tulfeszített hur.

Nálunk — és csak ebben a tekintetben jobbak a mi élelmiszeri viszonyaink — ennyire még nem merészkednek az élelmiszerhamisítók.

Mindazáltal erélyesen kell követelnünk, hogy immár nálunk is behatóbban foglalkozzanak az élelmiszerhamisítások megakadályozásával és ne riadjanak vissza még a legdrágább rendszabályoktól se, melyekkel e lelketlen és káros üzelmeknek véget lehet vetni.

Bács-e vagy Zemplén?

(Egy történelmi kérdés.)

Az „Adalékok Zemplén vármegye történetéhez“ című folyóiratban legújabbán érdekes tanulmány jelent meg D. Gyárfás Géza szerkesztő és jeles történetíró tollából, aki a XIII. századbeli elsőrangú történelmi kutató, a „Regestrum Varadiense“ nek Zemplén vármegyére vonatkozó részeit magyarázza.

Az u. n. váradi regesztum tudvalevőleg azoknak a II. Endre király korabeli pöröknek a jegyzékét foglalja magában, amelyeknél a pör eldöntése végett a felek az ország különböző részeiből az illetékes bírák által Nagyváradra küldetik oly célból, hogy ott a Szt. László király sírja feletti káptalani templomban u. n. isteni ítéletnek (ordalia) vessék alá magukat, mely tüzes vas- és forró víz-próbából állott.

Minthogy ez az 1550-ben felfedezett jegyzék a benne foglalt több százra menő jogeset természeténél fogva Magyarországon legkülönbözőbb vidékeiről származott egyéneknek,

pörös feleknek, bíráknak, tanúknak és helységeknek emlékét örökítette meg, nagyon természetes, hogy fontos kútfő természetével bír és valószínű kincses bányája a történetkutatóknak.

A személyek és helységek nevei azonban néha pongyolán, vagy éppen elferdítve vannak a Regestrumban följegyezve; így aztán egyes esetekben erős kritikára van szükség, hogy eldönthessük, vajjon az egyes jogesetekben szereplő egyének vagy községek melyik vármegyére vonatkoznak. A jegyzéknek Zemplén vármegyére vonatkozó részét az „Adalékok“ szerkesztője sok szerencsével és éles szakértelemmel dolgozta fel; szerintem azonban a Regestrum 348., 367., 372., 373. és 378. számú jogeseteinél az ország bírájának személye meghatározásában némi tévedésbe jutott. Az idézett számú pöröknel ugyanis mindenütt László szerepel országbíró gyanánt, akit az eredeti latin szöveg „comes de Baeh“ (348 sz.) „comes Bachiensis“ (372. sz.) és „comes de Baach“ (376. sz.) jelzővel illet, a dolgozat írója pedig „Bácsból való ispán“ (348) és „Bacski ispán“ (367., 372., 363., 376 sz.) kifejezéssel fordít magyarra s a folyóirat 72-ik lapján külön is megjegyzi, hogy: „László csakugyan bacski és nem bacs-bodrogi ispán, tehát Zemplén vármegyének egyik földi nagysága volt a XIII. században, a Regestrumnak ez a 372. sz. esete eklatánsul igazolja.“

A dolgozat írójának jóhiszemű tévedése azonban nagyon szembeötlő. Ő t. i. a jegyzéknek „Bach“ helynevet egynek és azonosnak veszi a zempléni Baeska község nevével s így azt véli, hogy László országbíró nem Bácsme gyének, hanem Baeska zempléni helységnek volt comes-e, ami teljes lehetetlenség, mert a „comes“ szó ispánt, vagyis a mai értelemben főispánt jelent, főispánja pedig egyes községeknek nem volt az Árpádok korában sem. A zempléni főispánok címe a hajdankorban „comes de Zemplén“, vagy „comes de Patak“ volt a szerint, amint az idők folyamán Zemplén, vagy Sáros-patak volt a megye székhelye.

A dolgozat szerzője ne vegye tehát rossz néven, de Lászlót, II. Endre király országbíráját, mint főispánt, elvitatom Zemplén vár-

megyétől, mert ő mint az alábbiakból még inkább kitűnik, csakugyan Bácsme gyé főispánja volt.

Eltekintve ugyanis attól, hogy Bácsme gyé főispánjai közül az eddig ismert történelmi adatok szerint következetesen többen viselték az országbírói méltóságot, így 1156-ban Apa, 1189-ban Domokos, 1202-ben Mihály, 1210-ben Péter, 1213-ban Gyula, 1214-ben Salamon, 1222-ben Smaragd; az oklevelek tanúsága szerint 1228—1234. évek között László volt az országbíró és báci főispán,* aki természetesen azonos a várad Regestrum Lászlójával, mert ez szintén országbíró és bacsme gyei főispánként szerepel; két László nevű országbíró pedig egy időben nem létezhetett még akkor sem, ha az egyik Bácsme gyé, a másik a zempléni Baeska főispánja lett volna.

Minthogy a várad Regestrum főntebb elsorolt jogesetei az 1220—1234. évekből valók, s mivel e tájban Bácsme gyé főispánja László volt, aki az országbírói méltóságot is viselte; a chronologia, a név és a tisztai állás ily összehasonlítása egyaránt a mellett szól, hogy a latin szövegben foglalt „Bách“ név a zempléni me gyei Baeskára nem magyarázható.

Dudás Gyula.

A „madarak és fák napja.“

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatási miniszternek folyó évi április hó 27-én 26120 sz. a. a vármegyék kir. tanfelügyelőihez és a közigazgatási bizottságokhoz kiadott rendelete folytán Gräff Nikáz kir. tanácsos és tanfelügyelőnek, valamint Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságának felhívására a „madarak és fák napja“ ünnepét Bezdánban a községi iskolákban f. hó 23-án tartották meg a következő programmal:

- Himnusz. Fisharmónium kísérete mellett énekelték a tanulók énekkara.
- Megnyitó.
- „A madarak haszna és káráról.“ Előadta: Csajda Ferenc gazd. szaktanító.
- „Margit és a madarak.“ Alkalmi költemény Janda Matildtól. Szavalta: Burján Erzsébet és Balla Boris IV. osztálybeli tanulók.

* Fejér: Codex dipl. III. 1. 458. Wenzel: Árp. okmánytár, I. 211. közlik a többi közt az ide vonatkozó okmányokat.

— Ebből ön éppen úgy nem fog érezni semmit, mint én, aki most zászlófelavatási ünnepségre utazom.

— Hogyan? Hisz ez lehetetlen!

— Sőt bizonyos, mert önt el fogják aldatni és semmit se érez az egészből.

— Elalattani? Hisz az még tűrhetlenebb dolog. Hátha nem ébrednek föl?

— Föl fog ébredni, biztos lehet felőle s nem is fáj önnek semmije. Hanem pardon, aludni kíván ön?

— Oh, éppen nem.

— Akkor hát, ha meghallgat, elmesélek egy érdekes történetet életemből.

— Szívesen hallgatom.

— Uram, egészség tekintetében milyen embernek néz engem?

— Árcs virul az egészségtől, mozdulatai frissek és fiatalosak, szemének a tüze élénk, ajka éppen nem halavány, füle nem áttetsző; ön, uram, soha beteg nem lehetett.

— Nos, téved. En éveken át súlyos beteg voltam. Tetőtől talpig minden részemet megoperálták már. Többször elalattak és ez alattásnak köszönhetem életemet...

— Az életét?...

— De nemesak azt, hanem hogy egyszer a kiraboltatástól megmenekültem.

— Nem értem...

— Elmondom. És meg fogja tudni: mily egyszerű az egész alattás és az azalatt végzendő műtét.

— Halljuk tehát!

— Évekkel előbb a lábomra se tudtam állni. Augusztus 19-én még az utcán mozogtam, augusztus 20-án már szedtem az aspirint. Orvosom ágyba fektetett azzal, hogy egy hét múlva minden jó lesz. Nem lett biz az még hónapok múlva se; mire én vonatra ültem és Bécsbe mentem...

— Bécsbe? És a magyar ipar?..

— Igaza van. Hiába voltam Bécsben, az igazi gyógyítást egy pesti orvos nyújtotta. A nevét már nem tudom, de tudom, hogy a Stefánia uton lakik. Gyógyításmódja sikeres volt, a vége felé a bajom kifakadt és megoperáltak. Odafeküdtem a műtőasztalra. Testemet leszijjazták, fejem mögé állt az orvos, valami olajszerű folyadékkal bekente szememet, orromat, homlokomat, fületem, államot. Akkor rám parancsolt, hogy szabályosan vegyek lélegzetet és közben olvassak 1, 2, 3... Valami irtózatot illatot — talán cloroform volt — tartott elém s én azt belélegzettem. Tagjaimat egyre gyengülni éreztem, de még mindig ol-

vastam: tiz, tizenegy, tizen... Ekkor már oly nehezen mozgott a nyelvem, hogy a 12-öt nem tudtam kimondani. Roppant kellemetlen érzés volt. Kezemet felemelni nem tudtam, de még mindent hallottam körülöm. Hallottam, amint a csapokból folyt a víz, hallottam az orvos rendelkezéseit, hallottam, amint nekem mondta: Kérem, tessék rendesen lélegzetet venni! De már nem tudtam. Egy percig azon gondolkodtam: Hisz ez irtózat! Ha ilyen a halál, hogy mi ugyan tehetetlenek vagyunk, de mindent hallunk.

— Nos? Nos?

Ez azonban csak egy percig tartott. Azután teljesen elaléltam és... és uram, csak azt hallottam, amint gyöngéd hangok szólítanak: „Doktor ur! Doktor ur!“

Riadtan kaptam szemembe, nagynehezen kinyitottam s ekkor láttam, hogy a szohámban vagyok, fekszem az ágyban és előttem egy jószágos ápolónő.

— De hát az operáció?

— Az már megvolt. Egy óráig vagdal-tak, aztán elkészültek, aztán hordágyon vittek, aztán levetkőztettek, aztán ágyamba tettek és mindebből nem éreztem semmit, de semmit.

e) „A madárvédelem.“ Érekelte a tanulók énekkara.

f) „A fák ültetésének módja.“ A Gyümölcskertész Szakközlöny alapján ismertette: Höger Vilma VI. oszt. tanuló.

g) „A fák haszna.“ A Gyümölcskertész Szakközlöny alapján ismertette: Dora Lajos VI. oszt. tanuló.

h) Zárbeszéd.

i) „Ki az erdőbe.“ Alkalmi ének.

A programnak minden pontja megkapó és igen kedves, tanulságos előadásnak beillett.

A megnyitót Kalmár isk. igazg. tartotta, aki a nagy érdekű és kihatásában fontos rendezetnek ismertetése mellett Északamerika Egyesült Államaiban már évtizedek óta fennálló Madarak napja (Birds day) és a Fák napja (Arbor day) kulturális és közgazdasági jelentőségét ismertette.

A megnyitónak a magvát a következő zárszavai képezték:

Tek. iskolaszéki Elnök ur!

Gondoskodtam arról, hogy a mai ünnepélynek minden mozzanata egy külön bekötött és hosszabb időre alkalmas jegyzőkönyvben örökíttessék meg. Gondoskodom arról, hogy ezen jegyzőkönyv, mint a „Madarak és Fák napja“ ünnepének jegyzőkönyve megfektetve legyen és évről-évre bekerüljön ennek a nagy jelentőségű napnak megújuló ténye. Hiszem, hogy már a legközelebbi eme napunk nem a mai ünnepély programjának a nyomán ünnepel, hanem a kapa és ásó munkájával bezdán község határának, utcáinak, közttereinek befásításában örökíti meg a tanulóserg az életre nevelés és tanítás gyakorlati tudását.

Az ünnepélyen jelen volt az iskolaszéki, a községi előljáróság, az ipartestület, számos szülő és mintegy 400 tanuló.

A zárbeszédet Tavassy Lajos iskolaszéki elnök tartotta meg és szép szavakban adott kifejezést az ünnepély gyakorlati életre kiható jelentőségének.

Az ünnepély után a tanulók júniálisra vonultak ki a közeli erdőbe és a község bőven megvendégelte a tanulókat.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXIX. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyvnyomdájába küldendők.

H i r e k.

A szatmári új püspök. Öfelsége a király gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Boromisza Tivadart, kalocsai érkanonokot s liceumi prodirektort szemelte ki szatmári püspökké, akinek kinevezését a hivatalos lap egyik legközelebbi száma közli.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Löwy Izsák m. kir. folyamérnöki hivatali díjnokat ideiglenes minőségben díjtalan m. kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

Érettségi vizsgálatok. A zombori állami főgimnáziumban a szóbeli érettségi vizsgálatokat kedden és szerdán Platz Bonifác tankerületi főigazgató elnöklété mellett tartották meg. A vizsgálatra jelentkezett 17 tanuló, akik közül jelesen érettek: Hetteszheimerné Ernő, Mikosevits Győző, Petényi Gyula, Városovics Károly. Jól érettek: Hruby Gyula, Raics Tamás. Érettek: Argay Zsigmond, Binder Jenő, Dobos Miklós, Krizsák Adám, Parcesetich László, Schmidt L. József, Svraka Ferenc, Sztrilich Imre, Szabó-Lovász Károly, Ungár Imre, Zimmermann Oszkár.

Évforduló. A trautenauai útközet 40-ik évfordulóját a 23-ik gyalogezred 4-ik zászlóalja az idén is megünnepelte. 26-án este az Elefánt szálló kerthelyiségében a 70-ik gyalogezred zenekara hangversenyt tartott, 27-én pedig, az évforduló emléknapján, délelőtt 9 órakor ünnepélyes gyászistentisztelet volt, amely istentiszteleten a helyőrség tisztikarán kívül Fernbach Károly vármegyénk főispánja vezetése alatt a polgári hatóságok is részt vettek. Déli 12 órakor a Ferenc József-laktanya ebédlőjében diszebed volt.

Gróf Apponyi Albert üdvözlése. A folyó hó 24-én Zomborban megalakult Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság a megalakulás után a következő telegrammban üdvözölte gróf Apponyi Albert, közoktatásügyi minisztert: A Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság alakuló közgyűlése alkalmából üdvözlö a magyar szellemi élet vezérét, gróf Apponyi Albertet. Vértesi Károly, elnök. Dr. Pataj Sándor, főtitkár.

Tanulmányi kirándulás. A zombori állami főgimnázium 25 növendéke Rácz Soma és Uhlmann Miklós intézeti tanárok vezetése alatt folyó évi július hó 1-én, vasárnap Gömör megyébe tanulmányutra indulnak. A tanulmányut 10 napra van tervezve. A növendékek meg fogják látogatni az ottani vas- és ércbányákat, a dobsinai és az aggteleki jégbarlangokat. — Adja Isten, hogy friss egészségben és gazdag szellemi táplálékkal hazaérkezzenek!

Zenta új polgármestere. Zentáról jelentik, hogy Dudás Lajos Zenta város polgármesterének nyugdíjaztatása alkalmából a városi pártok vezetői bizalmas értekezletet tartottak, amelyen megállapodtak, hogy mátéházi Matkovits Béla volt apatini főszolgabíró hívják meg a polgármesteri állásra. Ez értekezletből kifolyólag Lovász Andor orsz. képviselő és Zákó közjegyző érintkezésbe léptek Matkovitscsal. A pártok vezetői most nagyobb, közös értekezletet tartottak és ezen Matkovitsot nagy lelkesedéssel jelölték. A város közönsége rokonszenvesen fogadta a jelölését és valószínű, ha Matkovits a jelöltséget elfogadja, megválasztása egyhangú lesz.

— Hát ez igazán érdekes! De még nem hallottam semmit arról a kalandról.

— Az is jön. Ez időtájt sokat utaztam gyógyittatásom végett. Képzelteti, hogy ügyelnem kellett arra, hogy a vonaton is pihenhessek. Ezt aztán úgy rendeztem, hogy a hordárokat és kalauzokat mindenkor megnyertem. Különben is rossz színben voltam, meg botra is támaszkodtam. Könnyű volt tehát kérnem egy fél fülkét. Ha már benn voltam a kis fülkémbe, hosszában lefeküdtem és békében voltam. Zavartak ugyan gyakran, különösen olyankor, mikor az utasoknak nem volt helyök. Rám akartak nyitni, de az ajtó zárva volt. Akadtak harciasabb elemek, kik követelték a kalauztól, hogy nyissa föl a fülkém. Az ügyes kalauz föl is nyitotta, rám mutatott és buzdította őket: „Hát csak tessék bemenni ehhez a beteg emberhez!“ Elég volt aztán egy köhögés, persze erőltetve és megint egyedül maradtam, míg számos utasnak hely hiányában állnia kellett.

Történt azonban, hogy kigyógyultam, de a vasuton élvezett kényelemről nem tudtam leszokni. Továbbra is botra támaszkodtam és szinleltem a betegséget. Nem jött be a fülkémbe senki.

Egyszer azonban nagyon megjártam. Akadt egy igen csinos utitársnő, aki mégis bejött és benn is maradt. Rá se hederítettem. Alvónak tettettem magam és ugrálszik, önagsága meg volt velem elégedve.

— Kezd érdekes lenni.

Éppen elindultunk egy állomásról, mikor a csinos nő felállt és az ablakhoz ment. Ahogy mellettem elhaladt, orromat egyszerre irtózatosszag üt meg.

— Bizonyára valami különös parfüme.

— Én is azt hittem, de aztán világosság szállt agyamba. Ezt az illatot én már éreztem. Megvan!

— Asszonyom! — ugrottam fel — micsoda parfümöt használ ön?

— Kifogása van talán ellene?

— Igenis, én ezt nem tudom kiállani, ki kell mennem. És nem támaszkodva botra, semmire, egyszerre kinn termettem. Meghúztam a vészféket. Volt ijedtség. A vonat megállt. Rohantak. Én torkom szakadtából, de máris elhaló hangon kiáltottam: Ide jöjjenek! Itt van a baj! Berohantak. Kérem, ordítottam, ezt a nőt azonnal fogják el! Ennél a nőnél altatószer van. Engem és bárkit meg akar

rabolni. A kicsi utitársnő meg volt lepetve, de nem ellenkezhetett. Egy perc alatt megmotozták. Kiderült, hogy veszedelmes tolvajnót sikerült elfogni, aki vonatokra szállva, az utasokat elaltatja, hogy aztán kényekedve szerint kirabolja.

*

— Vége a mesémnek, uram. Láthatja, hogy engem csak az mentett meg, hogy ismertem az altatószer illatát. Ön és mások azt illatszernek tartva, magukba lehelték volna mindaddig, míg a kis utitársnő kényelmesen nem dolgozhatott volna.

— Köszönöm uram a meséjét. Igazán új bátorságot öntött belém. Most már nem félek attól az operációtól.

Hanem azért nem kívánom, hogy önnek akadjon aféle utitársnője.

— Én se kívánom.

— Most aztán aludhatunk.

És aludtak. Mindkettőnek horkolása bevegült a vonat zakatolásába. S álmuknak tárgya: a kis utitársnő volt.

Faludi Oszkár.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter gróf Teleky Gézánnak a tervezett dunapataj—bajai vasútból Hajósnál kiágazólag, Borota pusztá, Rém, Felsőszentiván és Csávoly községek érintkezésével Baja állomásig az előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította.

Pályázat tanulmányi ösztöndíjra. A zombori izr. nőegylet, 400 koronás ösztöndíjalapítványára pályázatot hirdet Pályázhat a zombori kir. gimnáziumból egyetemi vagy művészi pályára menő zsidó szegény fiú és egyetemi, művészeti, műipari, felső kereskedelmi kiképzésre, esetleg tanítói pályára menő zsidó vallású szegény leány. Pályázni kívánókat felhívom, hogy előmenetelüket és szorgalmukat igazoló iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket f. évi július hó 6-ig, nálam nyújtsák be. Zombor, 1906. június 27. Özv. dr. Spitzer Mórné, a zombori izr. nőegylet elnöke.

Kiviteli vágóhid Szabadkán. Amerikai tőkések a kormány támogatásával hussértéskiviteli vágóhidat létesítenek. Szabadka közgyűlése a vállalatnak tízenötévi községi adómentességet, vágóhídi és orvosi díjmentességet biztosított, valamint elengedi a kövezeti vámot és a fogyasztási adót. A gyár naponként 230 sertést fog feldolgozni.

Nyilvános nyugtázás. A zombori r. k. népiskola majálisára történt adakozások kimutatása (Folytatás.) Gruda Pál ur gyűjtőívén: Arucsarnok szövetkezet 1 kor. 60 fil., Gruda Pál, Gräber Mihály, Trenesény Károly, Steiner Lajos, Frieberth Mihály és Schlieszer Sándor 1—1 kor., Makra Nándor, 80 fil., Brether Péter, Gruda Pálné, Biebert János és Partics Károly 60—60 fil., Thum Vince és N. N. 50—50 fil., Nebl Ádám, Höger Márton, Dörfler Gyula, Rell L. R. N., Buják József, Dombovits J., Dombovits N., Blumenthal Pál, Tantner Ottó, Stebler Pál és Freund Samu 40—40 fil., Bucher Henrik és Gombos Mór 30—30 fil., Federer András, Müller József, Anisits Gergely, Szentgyörgyi Gyula, Tauscher Vilmos, Wiener Samu, Mörö András, Amon Béla és Bischoff József 20—20 fil. Összesen 20 korona. — Ifj. Heindlhofer Róbert ur gyűjtőívén: ifj. Heindlhofer Róbert 2 kor. 50 fil., Stebler János, Bulyi Gyula, Müller Béla, Diener János, Lövy Vilmos és Balogh Ernő 2—2 kor., Meisner Emil, Binder György, Hertl Károly, Kulich Márton és Boesa Mátyás 1—1 kor., Tóth Vilmos 50 fil. Összesen 20 korona. — Az I. zombori önszegélyző szövetkezet gyűjtőívén: Bittermann Nándor 2 kor., Scherer N., Olyvashatlan aláírás, Schlaechter József 1—1 kor., Vécsey Károly, Brauner N., Késmárky Béla, Preszly János és Odry János 40—40 fil. Összesen 7 korona. (Folyt. köv.)

A földmivelési miniszter a háziiparért. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a hatóságokhoz intézett legújabb leiratában egy fontos ügyben hívja föl a közönség figyelmét, arra szólítva föl a városok és vármegyék hatóságait, hogy a gazdasági egyesületekkel egyetértve, tegyenek jelentést arról, hogy minő államsegéllyel lehetne a munkáskérdést a háziipar felé irányítani és minő eszközökkel lehetne minél nagyobb munkaerőt teremteni a háziiparban.

A régi házzsámblák. Zombor város tanácsa közhírré teszi, hogy a régi, használaton kívül álló házzsámblákat a jelen hirdetmény kibocsátásától számítva 8 nap alatt az igazolt tulajdonosoknak visszaadja. Ezen határidő letelte után a visszamaradtakat eladja.

Meghívó. A zombori „Photo-Club“ f. évi július hó 1-én, vasárnap d. e. 10 órakor a „Vadászkürt“ külön helyiségében alakuló gyűlését tartja, melyre az érdeklődők tisztelettel meghívotnak.

Darányi miniszter a munkásokért. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter rendeletet küldött az ország törvényhatóságaihoz, melyben kijelenti, hogy módot keres arra, hogy a gazdasági munkásoknak a gazdasági munkán kívül is legyen jövedelmező foglalkozásuk. A józaváló munkásságnak ezt a törekvését a miniszter anyagilag is hajlandó támogatni.

Pályázat. A vármegyei közs. tanítóegyesület az „Eötvös alap“ kezelése alatt álló „Ferenc József Tanítók Háza“ internátusában fenálló „Czirfusz Ferenc“ szobalapítványra felhívja az érdeklő megyebeli tanítószag figyelmét Ezen alapítványra pályázhat a vármegye területén bármely tanintézetnél működő: tanár-, tanító és óvó-szülő, aki felsőbb tanulmány végzésére (egyetem v. egyéb szakiskola) fiát Budapestre kívánja küldeni. A pályázók kérvényeiket az „Eötvös-alap“ elnökségére címezve következő okmányokkal szereljék fel: a) születési-, b) tanulmányi-, c) vagyoni- és d) orvosi bizonyítványokkal. Tartoznak ezenkívül igazolni azt is, hogy az „Eötvös-alap“-nak tagjai e? E célra elegendő a részes jegyekről szóló igazolványuk vagy az utolsó évi díjnyugtának a esatolása. A kérvények legkésőbb folyó évi július hó 10-ig Molnár Ferenc vármegyei tanítóegyesületi elnökre címezve Bezdánba küldendők be.

Gondnokság alá helyezések. Az ujvidéki kir. törvényszék Popovits Milán 35 éves péterrévei tanárjelöltet, Porozsin Mária 27 éves varrónő szenttamási lakost, a zombori kir. törvényszék ifj. Thüringer Henrik 28 éves ujsziváci és Piri Antal 31 éves apatini lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Az ujvidéki áll. felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam évről vizsgálatának írásbeli része e hó 5., 6., 7., a szóbeli pedig e hó 18-án tartott meg. A vizsgákon dr. Koch Ferenc egyetemi tanár, mint a közoktatásügyi miniszter kiküldöttje és Straub Sándor, a kereskedelemügyi miniszter kiküldöttje elnökölt. A vizsga fényes eredményétől — 5 kitünő, 15 jeles, 5 jó és 4 elégséges képesítést nyert — az elnöklő miniszteri biztosok egészen el voltak ragadtatva, s mind a kisasszonyok szorgalmáról és magasfokú képzettségéről, mind a tanári kar lelkismeretes és buzgó munkájáról nagy elismeréssel nyilatkoztak. — A végzett növendékek közül azok, akik alkalmaztatást kerestek, rögtön álláshoz jutottak, sőt még mintegy 5—6 végzett hölgy azonnal jó állást kaphatna Tudvalevő, hogy a belügyminiszter intézkedése folytán a tanfolyamot végzett nők közhivatali állásokra is alkalmazhatók. A jövő évi kurzusra az áll. felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál Ujvidéken már július 1—4-ig, és amennyiben még jut hely, szeptember 1—4-ig lehet beiratkozni.

Tűzoltó tanfolyam. A magyar országos tűzoltó szövetség a XV. országos tűzoltó-szaktanfolyamot Budapesten folyó évi augusztus hó 1—19. napjain tartja meg, a melylyel módot akar nyújtani a tűzrendészet és tűzoltás iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltói szakmában megtehető kiképzést nyerjünk a tűzoltó testületek szervezéséhez, a tűzrendészet kezdéséhez megkívántató szakismereteket megszerezhették. Tanfolyamhallgató lehet minden 18—42 éves feddhetlen előéletű férfi. A tanfolyam elsőrendű célja mégis az, hogy tűzoltó tiszt állás betöltésére alkalmas erőket neveljen. Kívánatos, hogy a tanfolyamra általános műveltséggel érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró, kellő társadalmi állást betöltő katonaviselt egyéneket küldjenek ki a községek és városok. A hallgatók száma 50-ben van megállapítva Jelentkezni 1906. évi július 10. lehet a magyar országos tűzoltó szövetség elnökségénél Budapest VII. ker. Kerepesi ut 38. sz. A tanfolyam teljesen díjmentes.

Gyümölcsfeldolgozó gépek kölcsönzése. A földmivelésügyi miniszterium tulajdonában levő gyümölcsfeldolgozó gépekért július hó 15-ig kell közvetlen a földmivelésügyi miniszterhez folyamodni. Tudvalevőleg eidealmokat, almaborsajtolókat, vándor aszalókat, szeszfőző készülékeket ad kölcsön 3—6 hétre egyleteknek, szövetkezeteknek, amelyek nagyobb gyümölcstermést várnak.

Értesítés. A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden július hó 8. napján d. e. 9 órakor a Szeged-alsóvárosi új vizmű telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 9.) küldendők be.

A közönség figyelmébe. Zombor város rendőrkapitánya közhírré teszi, hogy a veszettség a város területén rövid megszakításokkal egy évnél hosszabb időn át uralkodik, az utolsó hat hónapban veszett eb általában nyole embermarás történt. Előre becsátom ezt azért, hogy mindenki tudomást szerezzen arról, mily nagy veszélyt rejt magában a lakosságban az a megboesáthatatlan közöny, mellyel az ebei iránt viselkedik. A veszettség gyors és biztos elfojtása végett közhírré teszem, hogy: 1. Minden eb további intézkedésig kötve tartandó. 2. Az utcán csak pórázon s szájkosárral ellátva vezethetők. 3. Szabadon járó ebek összefogdosását ismételtelen elrendelem és ha tulajdonosuk 48 óra alatt nálam be nem jelenti, hogy ebének 40 napi megfigyelési idő alatt felmerülő tartás-költséget fedezi, kiírtatnak. 4. Az ezek ellen vétőket a 88. VII. t. c. 154. §-ának I. pontja alapján 200 koronáig terjedhető büntetéssel fogom sújtani. Végül figyelmeztetem a lakosságot, ha a veszettséget rövid idő alatt ez övintézkedések esetleges be nem tartása miatt nem sikerül teljesen elfojtani, a fent idézett törvény 69. §-a alapján a város területén lévő valamennyi kutyának kiírtását kénytelen lesznek elrendelni, annál is inkább, mert nem tűrhető, hogy az ebtartók nembánomsága folytán a lakosság testi épsége eme legborzasztóbb betegség által állandóan veszélyeztetve legyen.

Vasuti szerencsétlenség. A gondviselés úgy akarta, hogy ember áldozat nélkül muljék el az a vasuti szerencsétlenség, amely a napokban Kiszács mellett a személyvonattal történt. Ezen a vonaton utaztak a megszabadult póttartalékosok is. Vagy hatvan zsufozásig megrakott személyszállító kocsi volt egyetlen gép után akasztva. Az utasok száma nőttön-nőtt. A gép egy ideig csak bírta a nagy terhet, míg nem azután Kiszácsra a gőzcsövek a tulságos feszérő következtében megrepedtek s a gépe, a gőz felrobbantotta. A vonat a robbanás pillanatában megállt. A kocsi óriási erővel ütődtek össze, úgy hogy az utolsó négy kocsi ütközői ketté törtek. Az utasok rémülten ugráltak ki a kocsikból. Több kocsiból sebesült emberek ugráltak ki, ami az ijedséget, a zürzavart csak fokozta Súlyosabb sebesülés azonban csak egy történt. A szerencsétlenséget a vasutállomásról azonnal megtáviratozták Ujvidékre, ahonnan segédgép jött s ezt nagy késéssel bevontatta az ujvidéki állomásra.

Betörés. Berger Dávid ómoravicai lakoshoz a mult héten betörték s szép összeg készpénzt és egy ezüst órát elvittek tőle. A rendőrség a betörő tettest Lapesok Jakab személyében kinyomozta és letartóztatta.

Az argumentum. Turucz András és Kovács Pál kishegyési földmivesek közt valamely kérdésben nézeteltérés merült föl. Turucz, hogy nyomatékosan bizonyítsa igazát, kivette a bicskáját és Kovács oldalába szurta. De Kovács se hagyta ám a maga igazát, hanem szintén kirántotta a kését és vitatkozó ellenfelébe mártotta. Minthogy így mindkettő megvédte a maga igazságát, tovább állottak.

Bácskai bicska. Péskár Novák és Miesics Sándor paeséri lakosok a mult héten élesre fent bicskával úgy összeszurkálták egymást, hogy most mindkettő súlyos sebekkel nyomja az ágyat. Hja, nagy hatása van a borsnak, no meg a bácskai bicskának!

A „Hungária“ fürdőben a nyári idényre nézve a fürdők használati ideje immár megállapított. Bővebb tájékoztatást nyújt az ezen lapban közzétett hirdetés. A medencék naponta friss vízzel lesznek megtöltve.

Kereskedőknek, bankároknak külözhetetlen utmutató: „A harmadosztályú kereseti adó kézikönyve“. A vonatkozó törvények, döntvények, rendeletek és elvi jelentőségű határozatok teljes és rendszeres gyűjteménye; magyarázó példákkal, kérvényezési és felebbezési mintákkal. Irta: Gálffy Ferenc nyug. p. ü. titkár Zomborban. Ara 4 korona. Megrendelhető a szerzőnél.

Milyen időnk lesz? Meteor legújabb időjelzésében a következőket mondja: A feltételezett kitérések bekövetkeztek, sőt 21-én nagyobb terjedelmű fehér foltok is mutatkoztak a Napon, amelyeknek hatása folytán nemcsak a már tulsok csapadék fejlődése szűnt meg egyszerre, de a felsőbb légrétegekben is megindult a szelesebb idő. A mit a széthuzott réteges felhők tisztán mutattak nekünk. A kedvező fordulat következtében, a következő csomópontok csak azt eszközölhetik még, hogy a Napon végbemenő erőhatások ne érvényesülhessenek légkörünkben a maguk egészében, vagyis, hogy a meleg ne legyen abnormálisan nyomasztó, fülledt, ami így a gabona beérésére a legkedvezőbbben fog kihatni. A 29-iki csomópont hatásköre hozhat ugyan még csapadékot, de ez már inkább csak zivataros jellegű s rövid tartamu eső leend. A végbement kitérések egyelőre július hónap csomópontjaira még nincsenek befolyással, sőt miután a Nap fél fordulata 21-től számítva éppen e hónap 3-ik csomópontjára esik, úgy akkor a már jelzett csapadékos idő annál is inkább várható, követelőleg változatos időjárással, mely az aratás, hordás és eséplésre hátrólólag fog kihatni. Július hó csomópontjai: 3, 4, 6, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 21, 23, 24 és 28-ra esnek. Legerősebbek 3—10 és a 21-ik, a következő hónap eleje a 3-ikától hűvös csapadékos jelleggel igen változatos egész 10—13-ig. Ezt követőleg enyhébb, állandóbb, nagyobb meleg azonban csak 21-két követőleg várható.

Vissza Amerikából. Szombaton éjjel hét tagból álló rongyos karaván érkezett a szabadkai pályaudvarra. Kisoroszi és nagyjécsai illetőségű magyarok voltak. A nagyjécsaiak közül az egyik: Károly Vilmos, egy amerikai posztógyárban hagyta a jobbkarját. A toprongyos fáradt emberek elmondták, hogy mindenüket el kellett adniok, hogy New-Yorkig jegyet tudjanak váltani. Ott meg ugyszólván úgy koldultak össze a hazautazáshoz szükséges pénzt. Ugy mondják, sok már odakint a munkás és az éhhalállal küzd a legtöbb Nemsokára egész kolóniák indulnak bazafelé, hogy az itthoni földet munkálják tovább, az itthonvalókat pedig arra írsék, hogy maradjanak a hazában, mert odakint nincsen számukra hely.

Kelebiai gyilkosság. Pünkösdi vasárnapján történt, hogy többen iddogáltak Kelebián az állomás melletti vendéglőben. Ezek között voltak Oláh János, Tóth István és Fütty István. A legények egy ideig a legszébb egyetértésben beszélgettek, míg csak szóba nem került a katonáskodás. Oláh János nagy büszkén hangoztatta, hogy ő huszár volt, de nem is fél senki ember fiától. Csakhamar ke is bizonyította ezt, mert Fütty nem hagyta szó nélkül és odaszólt: „Hiába voltál te huszár, mégis az én kezeim között halsz meg.“ A sors azonban úgy akarta, hogy ellenkezőleg történjék a dolog. Oláh rendkívüli módon sértve érezte magát és bosszút akart állani Füttyön. Szövetkezett is az ott ülő Tóth Istvánnal és lesték a jó alkalmat. Amint látták, hogy Fütty kimegy az udvarra, kissé vártak és ők is utána mentek. Füttynek a sok bor megártott és az udvaron elesett. A magával jöhetőetlenre azután rátámadtak, Oláh bottal, Tóth pedig bicskával és addig ütötték, szúrták a szegény embert, míg meg nem halt. Tóth elmenekült, Oláh azonban ott maradt és nagy büszkén hirdette, hogy agyonverte Füttyt. Nem is bánja, kihuz érte hat esztendő és minden jó lesz. De csakhamar elfogta mindkettőjüket a csendőrség és beki-sérte a szabadkai ügyészség fogházába. Szándékos emberölés büntetével állottak folyó hó 25-én a szabadkai esküdtbíró előtt. Az esküdték Oláh Jánost szándékos emberölés büntetésében mondták ki bűnösnek és ezért nyolc évi fegyházra ítélték. Tóth Istvánt ellenben a halált okozó súlyos testisértésben találták bűnösnek, ki ezért öt évi fegyházat kapott.

Agynütötte a fal. Nagy szerencsétlenség történt az elmúlt héten Bajsa községben. Firmann Juliska, egy 5 éves kis lány atyjának most épülő malma előtt játszadozott. A gondtalanul ugrádozó kisgyermekre az egyik fal ledőlt és maga alá temette. A szerencsétlen kis leányt összetört tagokkal húzták ki a romok alul.

Véres leszámolás. Tánemulatságot tartottak tavaly május 21-én a bácsbaraszkai legények az egyik koresmában, melyre megjelent Szűcs Péter gazdaember is, hogy Androska Józseffel, aki az ő fiát nyakonverte, — leszámoljon. Az erőszakoskodásáról ismert ember a gyanútlanul iddogáló Androska háta mögé lopódzott és egy élesre tent disznóölökéssel tizszer hátha döfte s mikor az védekezni próbált, balszemét is kiszúrta. A zombori kir. törvényszék súlyos testi sértés miatt két évi börtönrre ítélte a vádlottat. Felebbezés folytán ezt a büntetést a szegedi kir. tábla, mind a kir. Kuria jóváhagyta.

Agyonszúrt legény. Óbecséről írják: A legény duhajkodásnak szomorú vége lett a múlt vasárnapi tánemulatságnak. Ugyanis künn a szállások között, valami Földes-féle koresmában vasárnap délután mulatságra jöttek össze a legények leányok, ahol nemsokára párás veszekedést kezdtek. A nagy dulakodásban Kapás Józsefet letépték a legények a földre és úgy gyomrozták. E közben Kapás a bicskáját valahogyan kivette és a rátérdelő Sági Vincének úgy vágta a nyakába, hogy a bicska átszeltte a főret s Sági rögtön halva rogyott össze. A véres eset láttára rögtön végetért a csatározás, de már Sági Vincén nem lehetett segíteni. A csendőrség a verekedőket elfogta és átadta a bíróságnak.

A fürdés áldozata. A szabadban való fürdőzés minden évben megköveteli az ő áldozatait. Az első áldozat Nagy István óbecsei 11 éves fia, aki múlt szerdán fürdés közben a lápok között ugrált, ahol megcsuszott és a fenék alatt eltűnt.

Mikor az asszony mulat. Csafkó Pálné bácsbokodi menyecske egyik bikityi koresmában jókedvűen mulatott és Lozsányi tamburással húzatta a nótákat. Pengette is a hangszerét Lozsányi mindaddig, amíg a mulatós menyecske rá nem sikoltott, hogy tegye le a tamburáját, mert kezébe inkább tollsöprű való. Az önértében megsértett tamburás egy borral telt üveget vágott a mulatós asszony fejéhez, úgy, hogy a konty alatt folytonossági hiány támadt. A kompánia a bajai bíróság elé kerül, amikor is a bíróság afölött is dönteni fog, hogy vajjon becsületsértés-e az, ha a tamburásnak azt mondják, hogy tollsöprű való a kezébe és nem tambura.

Okirathamisító asszony. Hellenbart Ferencné ómoravici lakost, ki a péterréver méregkeverés egyik szereplője volt de akire a vádat rábizonyítani nem lehetett, és akit az ujvidéki rendőrség okirathamisítás miatt is körözött, a szabadkai rendőrség hétfőn elfogta. Erre annál inkább rászolgált, mert éppen ott akart idegen nevére kiállított kötelezvényekkel a bankoktól kölcsönt költeni.

A tyuktolvaj. Papp János kishegyesi lakosnak nagyon fáj a loga baromtipeseenyére. De mivel se baromfia, se pénze nem volt, úgy segített a dolgon, hogy Bereczki Gáborról 12 drb fajtyukot ellopott. Még mielőtt az uri ebéd elkészülhetett volna, betoppant a csendőrség s megfosztotta Pappot egyik legszebb reményétől.

A mélykúti pénztáros baja. Nagy kellemetlenség érte a mélykúti községi pénztárost. A község adóját szállította be a bajai adóhivatalba és a beszállított pénzek között egy hamis 20 koronás bankjegy volt. Bár az adóhivatalnál tisztában vannak vele, hogy a pénztáros család áldozata, mégis kötelezőszerűleg megtették ellene a bajai bíróságnál a teljelentést.

Öngyilkosság. Egy bajai ifju, viruló szép leány vetett véget életének. Még e hó elején tünt el hazulról és azóta hiába keresték mindenfelé, sehol sem találták. Szerdán este a zsilipnél, a két kapu között egy női hullát vetett fel a víz. A rendőrség a hullában Aekermann Milcsit, az e hó elején eltűnt 18 éves leányt ismerte fel. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Egy vasutas szerencsétlensége. Megrendítő szerencsétlenség történt a múlt szombaton Paliason. Délután 2 óra után indult el a tehervonat a szabadkai állomásról Szeged-felé. A vonattal ment Szeidler Ferenc vasutas is. A vonat a paliasi állomás előtt teljes sebességgel haladt, midőn egyszerre az alkalmazott lezuhant a vonatról és rögtön szörnyet halt.

Névmagyarosítás. Oravetz Gyula ujvidéki lakos családi nevének Avarra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Betörő cigány. Baján a múlt héten tömeges betörési kísérlet követetett el és pedig: Nievel Nándor fűszerkereskedőnél, a városi zálogintézetben, ifj. Számuel Jánosnál, Nagy Zsigmondnál, id. Bernschütz Józsefnél, Papp Viktornál és Ferenczi Gusztávnál. A csendőrség rögtön megindította a nyomozást és a tettest Ajtai János csantavéri cigány személyében sikerült is kézrekeríteni. A betörőt, átkísérték a bajai bíróság fogházába, ahonnan átvitték Szabadkára a kir. ügyészség fogházába.

A hú cseléd. Kollár Apollónia cselédnek jól ment a dolga Eötvös József topolyai állomásfőnöknél. Gyengéden, emberségesen bántak vele, amit a leány azzal hálált meg, hogy midőn a napokban a szolgálatát elhagyta, emlékül 140 korona értékű ruhaneműt vitt magával. A bácsfeketehelyi csendőrség kihallgatta a leányt, aki azonban tettét tagadja.

Európa adóssága. Európa a megtestesülése a tékozló „öregnek“. Mentől jobban mulik a feje fölött az idő, annál eszeveszettebb mértékben nőnek az adósságai. 1850-ben még „csak“ 46 milliárd frankot tettek ki egyes államainak adósságai együttvéve. Ez magában is elég tisztességes kis adósság. Évenként csak a kamatai is 1764 milliót tettek ki. 25 év alatt, 1875-ig, még huszonötmilliárd adósságot csinált, mintha csak évről-évre szerzett volna gondjai közé egy-egy újabb milliárdocskát. Ekkor már csekély hárommilliárdot fizetett el kamatban. 1905-re már szinte megduplázta ezt a summát. Nem kevesebb, mint 143 milliárdra szaporította fel adósságait, kb. hatmilliárd korona kamatot fizetvén ki évenként. Mikor törleszti ezt az iszonyu adósságot? Szegény európai népek! . . .

Művészet — Irodalom.

Bács-Bodrog vármegye földrajzi és történelmi helynévtára III. és IV. kötete. Iványi István szabadkai nyug. főgimnáziumi tanár, a Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat tiszteletbeli tagja, vármegyénk történelmének nagyhirű művelője, újabb két kötetel gyarapította irodalmi munkásságát. A helynévtár III. kötetéről nemrégiben már közöltünk ismertetést. A IV. kötet folytatása s részben kiegészítése az első három kötetnek. Hangya szorgalommal s a tudós szakavatottságával összegyűjtött és feldolgozott adattára e mű vármegyénk összes volt, meg ma is létező történelmi és földrajzi emlékeinek. A munka még így sem teljes. A szerző előszavából olvassuk, hogy még két kötetre való anyaga van keszen s az egész munkát, könnyebb használhatóság céljából, betűsoros tárgymutató fogja befejezni. — A jelen két kötet megjelenését főképen a vármegye közönségének áldozatkészsége tette lehetővé. Kívánatos, hogy a munka befejező kötetei is, ugyanoly támogatással, minél előbb napvilágot lássanak. A helynévtár I.—IV. kötetének ára 8 korona. Megrendelhető a szerzőnél, Szabadkán. A községek, egyesületek, intézetek, iskolák figyelmét ismételtén felhívjuk e közhasznú tudományos munkára.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és csekély kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.40—2.90, muhar 3.30, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.90, szecska 2.20 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.00, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 9.75, tengeri 6.75, rozs 6.50, árpa 7.50 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.

1 kgr. Cuba kávé 2-80 f.
1 kgr. Gyöngykávé 3-20 f.

Kapható: 3-1

Metz József
fűszerkereskedésében ZOMBORBAN.

1612/1906. szám.

Pályázati hirdetés.

Bácsfeketehegy községben lemondás folytán egy gyalogrendőri állás üresedett meg. Felhivatnak pályázni óhajtok, hogy ezen — havi utólagos részletekben fizetendő évi 600 korona javadalmazással járó — állásra vonatkozó, kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket Bácsfeketehegy község előljáróságánál **1906. évi július hó 20-ik napjának déli 12 órájáig** nyújtsák be. Később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek. A felszerelést a község adja. Ruházatról a rendőr tartozik gondoskodni. Csenedőrök és kiszolgált katonák előnyben részesülnek.

Bácsfeketehegy, 1906. június 27.

Kozma Dezső,
közs. jegyző.

2-1

A szépséget ápolni kell!

A legideálisabb kipróbált
szépségápoló a BORDÁS-féle

**Irén-crème,
Irén-szappan,
Irén-pouder**

ugy szeplő, mint májfolt és
barna nyak ellen.

Ára darabonként 1 kor.

Készíti BORDÁS JÁNOS gyógyszerész
JÁSZBERÉNYBEN.

FŐRAKTÁR ZOMBORBAN:

PEKÁNOVITS A.

szappangyárosnál. 10-9

Ház eladás.

Az Aranygerenda-utcában néhai Kirilovics János 6-ik számú háza szabadkézből eladó. Felvilágosítást bent a fenti háztulajdonosnál.

3-3

Acetylen világításhoz:

Legjobb minőségű római darabos calciumcarbide 26.— K.

Legjobb minőségű római szemcsés carbide 30.— K.

Árak 100 kg. tiszta súlyért, tehát esomagolási súly beszámítása nélkül, ingyenes esomagolással, azonnali készíttetés vagy utánvét ellenében, pénztári engedmény és minden levonás nélkül.

Szállítunk legkötőbb rendszerű acetylenkészülékeket és teljes acetylen-világítási berendezéseket is legjobban.

Allandó nagy raktár Budapesten. Gyors kiszolgálás.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA

52-32

BUDAPEST, V., Váci-körút 26/a.

Zombori I-ső rendű juhturó.

Ezennel köztudomására adatik a nagyérdemű közönségnek, hogy Zomborban szóntai-ut és Schweidel-utca sarkán lévő kereskedésben naponta **I-ső rendű zombori juhturó**

kicsinyben is kapható napi árban.

5-4

Dalcsev Dusán

zombori juhturó főkiviteli üzlete.

KERTÉSZ kerestetik

közvetlen a város mellett
levő birtokomra. 3-3

PRESZLY JÁNOS

ZOMBOR.

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt megzavarja és a haj gyökereit kiszárítja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszesz” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszüntet mindennemű hajbetegséget, megátalja az ősziést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utánzat. Kapható az egyedüli készítőknél: Koráni és Wachsmann drogeria és cosmetical laboratorium, Szabadka.

Hungária fürdő**Nyári idény.**

Mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 8 óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

Gőzfürdő:

Urak részére

mindennap délelőtt 11 óráig csütörtök kivételével, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

d. u. fél 5 óráig hétfőn, szerdán és pénteken, valamint csütörtökön délelőtt 11 óráig.

Zuhany:

Csak urak részére

mindennap d. u. 5-8 óráig.

A kádfürdöket hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

Naponta friss víz.

408/1906.

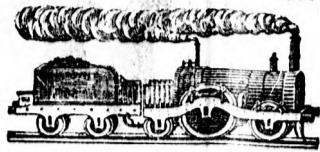
Pályázati hirdetés.

A vármegyei törvényhatóságnak 1191/közgy. 1906. számú szabályrendelete értelmében az utcák és terek szabályozási vonalainak megállapítására vonatkozó térképek Oszivác község részére elkészítendőek lévén, ezen műszaki munkálatra vonatkozó ajánlatok **folyó évi július hó 15-éig** az előljáróságnál beadandók.

Oszivác, 1906. június hó 26-án.

3-1

Községi előljáróság.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1906. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza		
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.		
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55			
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk. SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52	10.00		
10.30	1.27	4.15		6.48	5.30	ind. SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	6.26		
11.05	1.56	4.43		7.10	6.02	Csantavér		10.26	6.53		12.58	9.08		
11.23	2.22	5.09		7.25	6.27	Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.33	8.18		
11.37	2.47	5.36		7.42	7.05	Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.04	5.54		
11.51	3.07	5.55		7.55	7.27	Verbász		9.06	5.37	8.39	11.45	5.21		
12.03	3.27	6.17			7.46	O-Kér		8.41	5.13		11.19	5.04		
12.20	3.43	6.34			8.13	Kiszács		8.21	4.54		11.03	4.49		
	4.03	6.55		8.37	8.34	érk. UJVIDÉK	ind.	7.46	4.30	7.56	11.42	4.29		

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka—Dálya						Vissza		
szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	sz. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.	
3.05	7.48	11.30		4.55	6.30	8.15	ind. SZEGED-ROK.	érk.	7.06		10.54	2.52	7.58	
3.22	8.04	11.46		5.11	6.57	8.33	Röske		6.51		10.40	2.38	7.39	
3.36	8.18	12.00		5.26	7.28	8.49	HORGOS		6.38		10.28	2.25	7.27	
3.50	8.31	12.13		5.39	7.51	9.04	Királyhalom		6.25		10.16	2.09	7.16	
4.05	8.44	12.28		5.52	8.12	9.25	Paliac		6.13		10.05	1.58	7.05	
4.17	8.55	12.40		6.03	8.31	9.38	érk. SZABADKA	ind.	6.50		9.54	1.47	6.55	
5.00	10.25	2.02	6.50	7.00			ind. SZABADKA	érk.	6.17	9.41	1.00	6.02	10.35	
5.25	10.50	2.26		7.30			Tavankut		6.17		12.38	5.29	10.09	
5.45	11.13	2.46		7.56			Bajmok		5.53	9.11	12.21	5.05	9.51	
6.16	11.45	3.17		8.32			Nemes-Militics		5.02		11.45	4.16	9.10	
6.30	11.59	3.31		8.50			érk. ZOMBOR	ind.	4.40		11.30	3.56	8.51	
7.28		4.00		8.13			Prigl.-Szent-Iván				10.55		8.14	
7.42		4.13		8.23			Szóna				10.37		7.53	
7.54		4.24		8.33			érk. GOMBOS	ind.			10.25		7.40	
9.18		5.25		9.13			ind. ERDŐD	érk.			9.17		6.08	
9.30		5.37		9.23			érk. DÁLYA	ind.			9.05		5.50	

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
4.00	7.22	1.15	ind. BAJA	érk.	8.53	3.23	6.50				
4.11	7.32	1.25	Baja-szállás		8.46	3.15	6.42				
4.25	7.45	1.38	Vaskut		8.31	2.59	6.26				
4.51	8.10	2.01	Gara		8.10	2.37	6.00				
5.09	8.26	2.16	Pigycia		7.55	2.17	5.35				
5.37	8.54	2.39	Sztanisics		7.38	1.57	5.12				
5.56	9.12	2.56	Gákova		7.14	1.28	4.40				
6.15	9.31	3.14	Nenadies		6.55	1.08	4.16				
6.25	9.41	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	(ind. ér.)	6.45	12.57	4.05				
2.25	6.51	3.51	ind. ZOMBOR (étk.)	(érk.)	6.10	11.20	7.00				
2.31	6.57	3.57	Zombor-vásártér		6.03	11.13	6.52				
2.41	7.07	4.07	Fernbach-szállás		5.54	11.04	6.41				
2.50	7.16	4.16	Zsarkovác		5.46	10.56	6.32				
3.06	7.30	4.30	Ó-Sztapár		5.32	10.42	6.15				
3.35	7.49	4.49	Bresztovác		5.16	10.28	5.51				
4.05	8.10	5.12	Hódság		4.48	10.02	5.21				
4.46	8.35	5.37	Parabuty		4.29	9.45	4.43				
5.00	8.49	5.51	Paraga		4.08	9.25	4.10				
5.40	9.16	6.09	ind. GAJDOBRA	érk.	3.26	9.07	3.21				
5.54	9.30	6.23	Bulkesz		3.12	8.55	3.06				
6.16	9.45	6.38	Petrovác-Glozsán		3.01	8.44	2.49				
6.50	10.10	7.03	Futtak		2.32	8.16	2.10				
7.13	10.31	7.25	érk. UJVIDÉK	ind.	2.07	7.51	1.30				

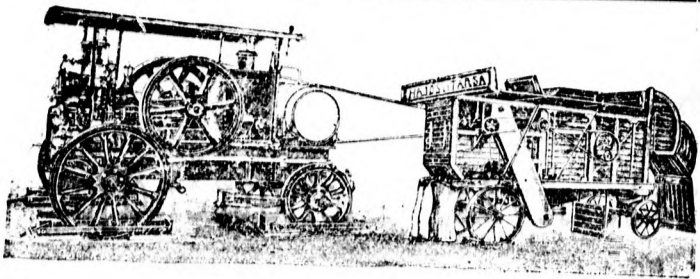
Oda				Kiskun-Halas—Bácsalmás—Rigyica				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.50	11.50	6.00	ind. KIS-KUN-HALAS	érk.	5.44	2.27	10.24				
4.03	12.03	6.13	Kopolya		5.32	2.14	10.11				
4.20	12.20	6.29	Fehértó		5.16	1.57	9.54				
4.37	12.36	6.45	Terézhalom		5.00	1.40	9.37				
4.58	1.08	7.03	Jankovác		4.48	1.27	9.24				
5.25	1.42	7.23	Mélykut		4.20	1.24	8.44				
5.48	2.05	7.44	Kudics		4.00	1.21	8.15				
5.56	2.13	7.52	érk. BÁCSALMÁS	(ind. ér.)	3.51	12.00	8.04				
6.16	2.49	8.14	ind. BÁCSALMÁS	(érk.)	3.41	11.21	7.29				
6.36	3.09	8.29	Madarász puszta		3.26	11.01	7.09				
6.49	3.27	8.37	Bácsmadaras		3.18	10.51	6.59				
6.57	3.35	8.44	Sanac puszta		3.11	10.34	6.42				
7.17	4.00	8.53	Katymár		3.00	10.21	6.29				
7.29	4.12	9.03	Legyen puszta		2.49	9.58	6.08				
7.45	4.28	9.16	érk. RIGYICA	ind.	2.35	9.40	5.50				

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
4.50	9.45	4.20	ind. Ó-BECSE	érk.	6.56	12.43	7.31				
5.12	10.11	4.42	Bács-Földvár		6.35	12.20	7.10				
5.34	10.31	5.02	Csurogh		6.19	11.53	6.53				
5.54	11.02	5.22	Zsalyba		5.55	11.19	6.26				
6.09	11.18	5.39	Goszpodincee		5.29	10.46	6.11				
6.32	11.45	6.02	Temerin		5.13	10.28	5.55				
6.41	11.54	6.11	Járek		4.57	9.59	5.37				
6.54	12.09	6.24	érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.43	5.23				
7.01	12.13	6.25	ind. VASKAPU	érk.	4.42	9.42	5.22				
7.25	12.40	6.49	érk. UJVIDÉK	ind.	4.17	9.15	5.00				

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
6.37	5.10	ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01						
7.00	5.37	érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.38						
7.05	5.38	ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.33						
7.31	6.07	Káty		5.06	2.15						
7.42	6.19	Tiszakálmánfalva		4.43	1.56						
7.57	6.39	Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41						
8.11	6.58	Vilova—Gardinovee		4.04	1.26						
8.24	7.16	Lok		3.48	1.14						
8.37	7.30	érk. TITEL	ind.	3.32	1.00						

Oda				Hegyes-Feketehegy—Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.59	3.03	7.47	ind. HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.41	11.17	5.22				
7.21	3.27	8.07	Telecska		5.21	10.58	5.02				
7.42	3.52	8.36	Kula		5.10	10.47	4.51				
7.53	4.04	8.46	Béla-puszta		4.45	10.25	4.30				
8.06	4.34	9.04	Torzsa		4.33	10.13	4.19				
8.32	5.04	9.28	Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.16	10.00	4.01				
8.49	5.28	9.44	Szilbás		3.51	9.35	3.37				
9.21	6.14	10.04	GAJDOBRA		3.40	9.24	3.26				
9.53	6.50	10.35	érk. PALÁNKA	ind.	3.00	8.18	2.35				

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 percig tartó éjjeli idő óraszámai kővér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobb oldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

BENZIN-MOTOROS
 ≡ **CSÉPLŐKÉSZLETEK.** ≡
 BENZIN- ÉS SZIVÓGÁZ-
MOTOROK.

Luxus- és teherszállító automobilonok.

≡ **KITÜNŐ GYÁRTMÁNYOK!** ≡

HAJÓS ÉS TÁRSA

okl. mérnökök

motor- és motorjármű vállalata

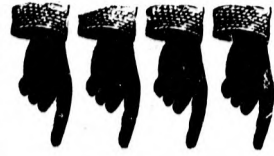
BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. sz.

≡ **Árjegyzék és költségvetés ingyen!** ≡

TELEFON 66-69.

*-27

TELEFON 66-69.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK

KIADÓ-

HIVATALÁBAN.

1958. sz. kig. 1906.

Árlejtési hirdetmény.

Bácsalmás község előjárósága **f. évi július hó 8-án (vasárnap) délelőtt 9 órakor** a község házában nyilvános szóbeli árlejtést tartani egy szőlőbeli iskola és tanítói lak felépítésének biztosítása végett.

Kikiáltási ár 18500 kor., bánatpénz címén pedig a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban teendő le.

Az árlejtési feltételek, a vonatkozó tervek s a költségvetés a községi jegyző irodájában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy zárt ajánlatok nem fogadlatnak el.

Bácsalmás, 1906. június hó 24-én.

Szommer József,
jegyző.

Ulrich Mihály,
bíró.

Eladó szarvasmarhák.

Tíz darab 3—4 éves magyar üsző, szimenthali fejőstehenek, 10 drb 1—2 éves szimenthali szép borju és egy 3 éves erős csontu bonyhádi tenyészbika eladó. A jószág megtekinthető a zombori határban levő **sáponyai birtokomon**.

Levélre készségesen válaszoltatik.

3-3

Preszly János.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK

GYÁSZLAPOK

SZÁMLAK

LEVÉLFEJEK

NÉVJEGYEK

ELJEGYZÉSI ÉS

ESKETÉSI KARTYÁK

SÍMA- ÉS

DOMBORNOMATU

MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

≡ **KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE** ≡

ZOMBORBAN

≡ **A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.** ≡

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

≡ **PAPIR- és IRÓSZEREK**
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ≡

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK

ÉS A

KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK

MŰVEK

NAPTÁRAK

TÁBLÁZATOK

FALRAGASZOK

KÖRLEVELEK

TÁNCVIGALMI

MEGHÍVÓK

TÁNCRENDÉK

ÉTLAPOK